

Dubrovnik, 18. rujna 2019.

NAJAVA ZA MEDIJE

Predavanje izv. prof. dr. sc. Sanje Žaja Vrbica „Marko Rašica: po trnju do zvijezda i zaborava“

Predavanje izv. prof. dr. sc. **Sanje Žaja Vrbica** „Marko Rašica: po trnju do zvijezda i zaborava“ održat će se u **Galeriji Dulčić Masle Pulitika** u petak, **20. rujna u 20 sati.**

Slikar Marko Rašica (1883.-1963.) rođen je u Dubrovniku, gdje je dobio osnovno obrazovanje. Već u dječjačkoj dobi pokazivao je slikarski talent, a slikati je učio sporadično, u atelijerima stranih slikara nastanjenih u Dubrovniku i slikara - povremenih posjetitelja, do 1903. kad izvodi scenografije za Vojnovićev *Ekvinocijo*. Dubrovačka općina potaknuta uspješno obavljenim poslom dodjeljuje mu stipendiju za odlazak na Akademiju likovnih umjetnosti u Beču, a nakon položenog prijemnog ispita na jesen 1903. odlazi u Beč. Kozmopolitski univerzalizam snažno utječe na mladog Rašicu; prati izložbe „Secesije“, posebno radove Gustava Klimta, a i sam stvara u duhu novog secesijskog pokreta djela plenerističkog predznaka, secesije i simbolizma, poentilističkim duktusom. Zajedno s nekoliko hrvatskih i slovenskih studenata umjetničkih studija osniva društvo „Vesna“, s namjerom kreiranja djela nadahnutih domaćom etnografskom baštinom. Izlaže na izložbi umjetničkog udruženja „Hagenbund“, a potom i na Austrijskoj izložbi priređenoj u Londonu 1906. Sljedeće 1907. završava studij i odlazi u Ljubljanu, a zatim čitavo desetljeće mijenja boravišta, putuje Italijom, a duže se zadržava u Dubrovniku, Münchenu, Pragu, Parizu i Nizozemskoj. Paralelno priređuje i brojne izložbe, popraćene pozitivnim likovnim kritikama. Bio je član Društva „Medulić“ do jeseni 1910., a nakon izlaska iz Društva stvara i dalje djela u duhu medulićevske estetike. Dvije slike izložio je na 40. izložbi „Secesije“ 1912. u Beču, zapažene od komentatora bečkog lista *Neue Freie Presse*, Franza Servaesa. U Parizu izučava tehniku iskucavanja metala i usvaja estetiku art décoa. Godine 1917. dolazi u Zagreb, a nakon zapažene izložbe u Salonu Ullrich uskoro dobiva mjesto profesora na Obrtnoj školi i u Zagrebu se trajno nastanjuje. Tijekom trećeg desetljeća, apogeja Rašičina stvaralaštva, izvodi niz javnih sakralnih kompozicija, a gotovo svake godine priređuje samostalne izložbe u Salonu Ullrich. Izvodi djela različitih tehnika u duhu aktualnih realizama, s izrazitim priklonom magičnom realizmu i art décou. Izlaže na Pariškoj izložbi 1925., a potom objavljuje članak s nizom

ideja o primjeni nacionalnih motiva. Svoje ideje konkretizira kreiranjem niza predmeta predstavljenih na izložbi „Djela“ 1927. u Zagrebu. Te aktivnosti kulminacija su Rašičinih nastojanja definiranja i primjene nacionalnih motiva, uočljivih od studentskih bečkih aktivnosti u društvu „Vesna“ i djelovanja u duhu „Medulića“, a sukladne su sličnim procesima manifestiranim u tom razdoblju na srednjeeuropskom prostoru i u Hrvatskoj. Bio je iznimno svestran umjetnik, pored radova u ulju i akvarela okušao se i u grafičkim tehnikama, iskucavanju metala, vitrajima, mozaicima, primijenjenim umjetnostima: grafičkom i tekstilnom dizajnu, karikaturama, kontinuirano praćen od likovne kritike. Izveo je niz pejzaža dubrovačke okolice i sjevernog Jadrana iznimnih vrijednosti, a njegova djela uvrštena su u najznačajnije preglede hrvatske umjetnosti prve polovine 20. st. i nalaze se u fundusima većine hrvatskih umjetničkih muzeja.

Biografija predavačice:

Izv. prof. dr. sc. Sanja Žaja Vrbica

Rođena u Dubrovniku, gdje je završila osnovnu i srednju školu, a 1993. diplomirala je povijest umjetnosti i muzeologiju na Filozofskom fakultetu u Zagrebu. Od 1995.-2005. zaposlena je u Umjetničkoj galeriji u Dubrovniku na poslovima kustosa i višeg kustosa. Magistarski rad s naslovom *Likovna kritika i izložbe u Dubrovniku 1876.-1978.* obranila je 1999., a 2011. godine obranila je disertaciju s naslovom *Marko Rašica*.

Od 2005. zaposlena je na Sveučilištu u Dubrovniku na Odjelu za umjetnost i restauraciju, od 1. 6. 2013. u zvanju docenta, a 1. 3. 2019. izabrana je u zvanje izvanrednog profesora. Od 1. listopada 2016. s pozicije pročelnice Odjela za umjetnost i restauraciju koordinirala je i aktivno sudjelovala u donošenju novih programa preddiplomskog i diplomskog Studija konzervacije-restauracije, smjerovi: drvo, papir, tekstil, metal i keramika, koji se provode od 2018./2019. akademske godine. U travnju 2019. imenovana je prorektoricom za studije i studente Sveučilišta u Dubrovniku.

Bila je član radne skupine osnovane na inicijativu Grada Dubrovnika, a koju je koordinirao Institut za međunarodne odnose IRMO, Zagreb, tijekom 2014., koja je formulirala aktualnu Strategiju razvoja kulture Grada Dubrovnika 2015. - 2025. Na Sveučilištu u Dubrovniku sudjelovala je u radnoj skupini za donošenje Strateškog programa znanstvenih istraživanja na području humanističkih znanosti Sveučilišta u Dubrovniku, 2017.-2022., prihvaćenu 2018. Rektorski zbor Republike Hrvatske 2017. imenovao članom Povjerenstva Rektorskog zbora za međusveučilišnu suradnju u području umjetnosti (unutarhrvatski Erasmus). Međunarodnu suradnju ostvarila je iniciranjem potpisivanja Erasmus + ugovora sa studijima konzervacije-restauracije u Portugalu, Španjolskoj i Italiji, te Erasmus mobilnostima u Poljskoj, Španjolskoj, Italiji i Portugalu. Područje njenog znanstvenog interesa su teme hrvatske umjetnosti 19. i 20. stoljeća u mediteranskom i srednjeeuropskom kontekstu.

Sudjelovala je na više domaćih i stranih znanstvenih skupova, te je objavila veći broj znanstvenih i stručnih članaka. Autorica je brojnih monografskih, retrospektivnih i skupnih izložbi. Članica je uredništva međunarodnog znanstvenog časopisa Revista de Museología (RdM), ISSN 1134-0576, te stručnog časopisa Dubrovački horizonti ISSN 0419-7925.